

HydroAkademia – warsztaty stacjonarno-terenowe wspierające realizację działań ochrony siedlisk hydrogenicznych oraz adaptacji lasów i leśnictwa do zmian klimatu

Program szkolenia nr 7 z udziałem pracowników RDLP Warszawa i Łódź

Termin: 27-28 kwietnia 2026 r.

Miejsce: Sobienie Jeziory, Hotel Sobienie Królewskie, Sobienie Szlacheckie 64

Poniedziałek 27 kwietnia – część terenowa

9:00-10:00	Przyjazd do ośrodka i rejestracja uczestników
10:00	Zbiórka w autokarze i wyjazd grupy
10:15-13:00	<p>Torfowisko alkaliczne w rezerwacie przyrody Torfy Orońskie Zagadnienia: jak chronić otwarte ekosystemy torfowiskowe w obszarach o zaburzonym układzie hydrologicznym, czy zasadne jest podtrzymywanie otwartego charakteru takich ekosystemów, możliwości wielkoskalowej poprawy układu hydrologicznego, potrzeby i szanse ochrony rzadkich i chronionych światłożądnych gatunków roślin torfowiskowych.</p> <p>Torfowisko przejściowe na Goździkowym Bagnie Zagadnienia: funkcjonowanie topogenicznych torfowisk przejściowych i ich wrażliwość na zmianę klimatu, niuanse klasyfikacji kwaśnych siedlisk bagiennych (t. wysokie, t. przejściowe, bór bagienny); ochrona torfowisk w lasach.</p>
13:30-14:30	Obiad w terenie (prowiant z obiektu/hotelu)
15:00-17:00	<p>Zdegradowane torfowisko niskie Bagno Całowanie Zagadnienia: rozwój, użytkowanie i degradacja dużego torfowiska niskiego, wpływ intensywnego lokalnego odwodnienia na funkcjonowanie całego masywu torfowiska, odtwarzanie roślinności bagiennej metodą usuwania murszu i introdukcji gatunków, społeczno-ekonomiczne uwarunkowania odtwarzania warunków wodnych na torfowiskach.</p>
Po godzinie 17:00	Powrót do hotelu
18:30-21:00	Kolacja

Wtorek 28 kwietnia – część stacjonarna

7:30-9:00	Śniadanie
9:00-9:30	<p>Przedstawiciel/ka CKPŚ – Powitanie i wprowadzenie do projektów adaptacji lasów do zmian klimatu na nizinach oraz „Lasów dla mokradeł”</p> <p>Wiktor Kotowski: Projekty adaptacji do zmian klimatu na nizinach i w górach oraz „Lasy dla mokradeł” – synergia wdrażania, zasady współpracy instytucji partnerskich</p> <p>Maciej Szczygielski: Projekt Wetlands Green Life – dotychczasowe działania, plany i synergia z pozostałymi projektami</p>

9:30-10:30	<p>Wiktor Kotowski: Czym są mokradła, jak się różnicują i jakie są cele ich ochrony i restytucji?</p> <p><i>Typy mokradeł, torf i proces torfotwórczy, znaczenie torfowisk w regulacji klimatu i retencji wody, mokradła nietorfowe, znaczenie uwodnienia, trofii i czynników ją limitujących, skutki odwodnienia i eutrofizacji dla procesów glebowych, emisji gazów cieplarnianych i gatunków. Efekty mikroklimatyczne – ewapotranspiracja i efekt oazy, znaczenie roślinności dla obiegu i retencji wody, skutki odwodnienia i osiadania torfowisk, skala utraty wody w krajobrazie.</i></p>
10:30-10:45	Przerwa kawowa
10:45-11:45	<p>Mariusz Sojka: Retencja wód powierzchniowych i podziemnych: zagadnienia hydrologiczne</p> <p><i>Czym jest retencja i czemu służy? Retencja powierzchniowa a podziemna, retencja zbiornikowa – za i przeciw, retencja korytowa, retencja podziemna – dlaczego ma znaczenie, jak ją obliczyć i zmaksymalizować? Jak dobrać działania retencyjne do typu obiektu, jak zaprojektować działania na poziomie całej zlewni?</i></p>
11:45-12:00	Przerwa kawowa
12:00-13:30	<p>Wiktor Kotowski: Metody ochrony i restytucji mokradeł – czym się kierować przy doborze strategii działań?</p> <p><i>Ochrona bierna, ochrona czynna, restytucja przyrodnicza. Zatrzymywanie odpływu w rowach – zastawki, progi, likwidacja i częściowe zasypywanie rowów; usuwanie murszu jako metoda obniżania trofii i poprawy warunków wodnych, wykorzystanie murszu i rozłożonego torfu do wypełniania rowów; usuwanie drenów podziemnych; odtwarzanie rzek i podnoszenie rzędnej dna; rumosz drzewny jako element spowalniania odpływu; transfer gatunków – nasiona, siano, fragmenty darni. Ochrona czynna stabilizująca i wspomagająca: koszenie i odkrzaczanie – kiedy ma sens?</i></p>
13:30-14:30	Obiad
14:30-15:30	<p>Maciej Szczygielski: Siedliska i gatunki będące podstawą ochrony i odtwarzania mokradeł</p> <p><i>Przegląd mokradłowych siedlisk Natura 2000, przegląd najważniejszych gatunków roślin i zwierząt, będących przedmiotami ochrony, ich wymagania ekologiczne, zagrożenia i metody ochrony. Metody oceny skuteczności działań, podstawy monitoringu.</i></p>
15:30-15:45	Przerwa kawowa
15:45-16:30	<p>Wiktor Kotowski: Krajobrazowe podejście do diagnozy stanu i planowania odtwarzania mokradeł</p> <p><i>Zależności między różnymi typami mokradeł w krajobrazie, strefowość, przepływy wody w krajobrazie i przepływ wody w torfowisku, torfowisko jako lokalna baza drenażu. Rekonstrukcja i interpretacja zmian w hydrologii krajobrazu pod wpływem rozwoju i degradacji mokradeł.</i></p>
16:30-17:00	Podsumowanie, pytania, dyskusja
17:00	Zakończenie szkolenia i wyjazd uczestników